

Zwerwers verzen

C.S. Adama van Scheltema

bron

C.S. Adama van Scheltema, *Zwerwers verzen*. S.L. van Looy, Amsterdam 1904

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/adam003zwer01_01/colofon.php

© 2015 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'd', 'b', and 'n' in a blue, sans-serif font, followed by 'l' in a smaller, lighter blue font.

I.
Zwerwers verzen.

I. Den Lezer.

Gij die dit boekje zoo eens openslaat,
 En gij die er in leest, en gij die even
 Aan 't lezen en aan 't blaren zijt gebleven,
 En die het dan weer vriendlijk liggen laat: -

Ik heb die verzen niet voor mij geschreven
 Met al die rijm en moeielijke maat, -
 Voor jou - ze zijn voor jou juist kameraad
 Met zorg gemaakt, gedrukt, en uitgegeven: -

Ik heb ze zelf duurder dan jij betaald -
 Want het kost véél verzen te laten leven -
 Ja ééns heb ik er zellefs bij geschreid! -

Ik heb ze zuchtend uit mijn hart gehaald,
 Om ze alle lachende aan jou te geven - -
 Lees ze dus met een beetje piëteit!

'04

II. Oude wijs.

‘Moeder wat speel jij
 Daar nou voor 'n wals -
 Pas op, een heele rij
 Snaren is valsch!’
 Och kom ken je dat liedje niet meer -?....

‘Moeder dat lijkt wel
 Een oude wijs -
 Ai moeder je spel
 Is van de wijs!’
 Och kom ken je dat liedje niet meer -?....

‘Moeder wat een mal
 Ouderwetsch geluid -
 Kom het schemert al
 Scheid er mee uit!’
 Och kom ken je dat liedje niet meer -?....

‘Nee moeder - misschien
 Ben ik te moe -
 Ik kan niets meer zien -
 Doe je 't blad toe!’
 Och kom ken je dat liedje niet meer -?....

'Nee nee moeder! - 'k geloof -
Een oud gedicht - -
Moeder! moeder! ben je doof!
Breng nou het licht!
.... Ach deed jou dat liedje zoo zeer -!....

'01

III. Liedje.

Ik wou dat ik een liedje vond -
Iets liefs dat iedereen verstond -
Zoo 'n mooi - zoo 'n heel klein - zoo een fijn -
Ik zou het ieder zeggen!

Ik wou dat 'k groote vleugels vond
Om in de wijde avondstond
Te vliegen naar de zonneschijn -
Ik zou ze ieder zeggen!

Ik wou dat ik een meisje vond -
Ik zou haar kussen op haar mond -
Ik zou - o! 'k zou gelukkig zijn
En het aan niemand zeggen!

'01

IV. De Moede.

Mijn lijf is mat,
Mijn oogen zoeken
In alle hoeken -
Ik weet niet wat.

Een zwakke lach
Valt van mijn wangen -
Ik ben gevangen
Met éénen slag.

Alles verstomt,
Alles wordt duister -
O luister - luister!
De wanhoop komt.

De wanhoop sart
Me en wil 't beslechten -
Help gij mij vechten
Mijn dapper hart!

Steun gij mij weer -
Keer het ten goede -
Ik ben zoo moede -
Ik kan niet meer!

V. Heimwee.

Moeder toen 'k lang geleden nog 'uw jongen,'
Uw blijde eerstling was, en nauw geboren,
Had ik u eens voor éénen dag verloren -
En 't eerste leed was om mijn hals gesprongen.

Toen - weer terug - heb ik mijn hoofd gedrongen
Aan uw warm hart, gefluisterd aan uw ooren,
Om weer uw zoete moederwoord te hooren -
Toen hebt gij mij zachtjes in slaap gezongen.

Moeder ik ben alleen in verre landen!
Ik kan niet meer in uwe oogen lezen,
Ik kan niet schreien in uw milde handen -

O! mocht ik ééns nog aan uw schoot genezen! -
Nog éénmaal toeven bij die trouwe wanden -
Moeder! nog ééns uw 'arme jongen' wezen!

VI.**Late Zon.**

De blanke hemel is ontwaakt
En glimlachend naar mij genegen -
De donkre dag is moedernaakt
En licht is elke druppel regen,

En elke kruim een korrel Gods,
En elke simpel ding betooverd -
'k Heb weer mijn vreugde en mijn trots
En al mijn heerlijkheid veroverd!

Zoo schuift het duister en het licht
Van de Eeuwigheid over uw leven -
Zij glimlachend uw aangezicht
Rustig tot de Eeuwigheid geheven!

VII.**De Vechter.**

Al ruikt mijn hart als een doode lamp,
Al schemert de weerd in 'n donkeren damp -
Ik heb nog mijn guldene sporen!
Ik heb nog een kreupele knol voor den kamp,
Ik heb toch nog moed voor den kreunenden kamp -
Ik heb nog niet alles verloren!

Al maalt een molensteen over mijn hart,
Al malen mijn tranen het witte meel zwart
Van al mijn zonnige koren -
Ik heb nog een lichtje van hoop in mijn hart,
Ik heb nog een woord van een vriend in mijn hart -
Ik heb nog niet alles verloren!

Al zakt om mijn open oogen de nacht,
Al valt uit mijn handen mijn blijde kracht,
Al leutert de wanhoop haar lied in mijn ooren -
Ik heb nog een plek om te slapen vannacht,
Ik heb nog een bed om te schreien vannacht -
Ik heb nog niet alles verloren!

VIII.**Mijn Hospita.**

Mijn hospita is weduwe
Van Duitsche middenstand -
Zij zellef komt uit Schwabenland,
Haar man kwam van de Veluwe.

Mijn hospita heeft twee spruitjes,
Het meisje dat is blond,
Het jongetje is ongezond
En heeft twee dunne kuitjes.

Mijn hospita draagt haar boezem
Al vijf jaar uit de rouw,
Vandaag was ze in lichtlilablauw
Met roze moerbeibloesem.

Mijn hospita was vanavond
Bijzonder sentimenteel: -
Haar doode man gedacht ze veel,
Vertelde ze hoogdravend.

Mijn hospita speelt met statie
De lieve 'Loreley' -
Zij zingt er zoo melancholisch bij -
Toch goed van intonatie.

Mijn hospita wil mij verleiden -
Nou weet ik het goddorie! -
Verduiveld dat ik dat nou pas zie!

Verheel je eens - wij beiden -!

IX.**Het regent het zegent -***(Voor de Bas.)*

Het regent

Het zegent

De pannen worden nat,

Daar komen drie Duitsche wijven an,

Drie Duitsche wijven zonder man,

Die vallen op der gat -

Roemsele - roemsele - roem -!

Het regent

Het zegent

De huizen worden nat,

Daar komen drie Duitsche soldaten an,

Die hebben een snor en een sabel an

En stappen door de stad -

Roemsele - roemsele - roem -!

Het regent

Het zegent

De straten worden nat,

Daar komen drie Duitse kindertjes an,
 Drie Duitse kindertjes kijken me an
 Of 'k kindertjes opat -
 Roemsele - roemsele - roem -!

Het regent
 Het zegent
 De wereld die wordt nat,
 Daar komen drie donkere ezeltjes an,
 Die kijken de hemel en de aarde an
 En zijn het leven zat -
 Roemsele - roemsele - roem -!

Het regent
 Het zegent
 Mijn oude ziel wordt nat,
 Zoo 'n zondige ziel - wat heb je er an! -
 Die brengt een liedje aan de man -
 Daar gaat een zwarte rat! -
 Roemsele - roemsele - roem -!

X.**Avond.**

De dag wankelt, en even
Is alles stil -
Uit het dal van mijn leven
Rijst weer mijn wil.

Ik zie de aarde zoo zuiver,
De nacht begint -
Alles zwijgt - en ik huiver
In de avondwind.

Ben ik wedergeboren
Dit oogenblik? -
O! geen leed gaat verloren,
Geen stille snik.

XI.**Het Landje van Kokanje.**

Wij togen uit
Met de eerste zon: -
Wie 't vinden kon
Die buit - die buit -
 Dat landje van kokanje!

De lucht was klaar,
De lente jong,
De wind die zong
En waaide naar
 Het landje van kokanje!

Wij klommen op,
Wij daalden af,
In draf - in draf -
Achter die top
 Lag 't landje van kokanje!

Blond was het duin,
Bloeiend de dag, -
De zon die zag
Van boven schuin
 Naar 't landje van kokanje!

Het licht verliet
De leege lucht, -
Een kleine zucht
Was 't avondlied
 Uit 't landje van kokanje!

Er bleven twee, -
Wij gingen hand
In hand aan 't strand -
Over de zee
 Lag 't landje van kokanje!

Een ster bewoog - -
Mijn gezellin,
Wij vonden in
Elkanders oog
 Het landje van kokanje!

XII.**Bede om Slaap.**

O goede slaap
Kom in mijn oogen!
 Wieg mijn bewogen
 Hart terust - -
Spoel me in uw schaduw -
 Blaas gij mij aan uw
 Blinde kust!

XIII.**Verloren Droomer.**

Ik dwaalde eens de wereld binnen -
De wereld zag mij nijdig aan,
Ik wilde 't leven goed beginnen -
Maar 't was zoo moeilijk te verstaan!

Ik leerde leven, - 'k ben zoo goedig
Naar alle menschen toegegaan: -
Ik was zoo bang - ik deed zoo moedig -
Zij hebben mij niet goed verstaan!

Ik droomde weg - ik raakte eenzaam
Uit hun rumoerigheid vandaan, -
De stilte werd mij zoo gemeenzaam -
Ik heb de stilte goed verstaan!

Ik keerde weer naar oude vrienden -
Zij zagen mij genegen aan, -
Ik kon niet goed mijn woorden vinden -
Zij hebben mij niet goed verstaan!

Ik ben op 't laatst alleen te midden
Van al dat leven blijven staan, -
'k Heb in mijn eentje leeren bidden - -
'Ons-lieve-Heer' heeft niet verstaan!

XIV.**Smart.**

Toen werd de wereld stil -
Zoo wijd - zoo wijd -!
Ik was zoo leeg - zoo kil -
Zoo alles kwijt!

Zwijgende was de hei
Overal blind, -
Toen voelde ik mij
Zoo'n doodarm kind!

Zoo dwaas zat ik daar
Te kijken op den grond, -
Mijn mond zocht almaar
Vergeefs een mond!

En toen bewoog
Mij langzaam de smart - -
Tot ik eindelijk schreiende boog
Bij mijn eigen hart!

XV.**Aarde!**

Aarde! aan u ben ik geboren -
Aarde! u wil ik toebehooren
Als het ruischend geboomte!

Aarde! laat me in uw aangezicht blikken,
Aan u wil ik immer lachen en snikken
Als de levende beken!

Aarde! aan uw bedding ben ik gezonken,
Beur me uit uw geurende schoot, dronken
Als uw bonte gebloemte!

Aarde! aan uw stranden wil ik rusten,
Draag me aan uw brandende kusten
Als de stormende golven!

Aarde! blaas me uit uw bloeiende dalen
Boven op uw bergen, om adem te halen
Als de hijgende winden!

Aarde! laat me in uw nevelen klimmen
Tot aan al uw stralende kimmen
Als een bloedende wolk!

Aarde, aarde! noem mij de namen
Van hen die weenen en breng ons te zamen
Als het vuur en het water!

Aarde! mijn vragende lippen dorsten
Naar al uw dampende borsten
Als het licht van de lente! -

Aarde! laat me uit de Eeuwigheid rollen
Boven op uw glanzende schollen
Om er te sterven!

XVI.**Wakker.**

De haat gaat door mijn drukke hart -
Daar wordt weer wat verrekend!
Daar wordt weer elke woord apart
In 't donker opgeteekend!

De haat holt door mijn groote hart -
Mijn hersens houdt hij wakker,
Hij zwaait een dikke zwarte gard
Voor menig kwade rakker!

Oproerig hart doe niet zoo pijn!
Hoe kom je zoo bezeten - -
Toe! morgen in de zonneschijn
Ben je alles weer vergeten!

XVII.**Broeder zijt gij het -?**

De avond stortte aan de aarde,
 Zoo doodmoede als een bloedend gedierte,
 En zijn woelige dampen klommen
 Tot de bedroefde gewelven des hemels, -
 Aan de heendoemende akker
 Wroette een zwarte gestalte -
 Broeder zijt gij het -?

Uit de fonklende vore
 Groeide een donkre gedaante, en hij raakte
 Tot aan de zilveren toppen des hemels,
 En hij zwaaide zijn stralende spade -
 En de sterren spatten op aarde -
 Broeder zijt gij het -?

Over de scheemrende wereld
 Zeeg een zwijgende mensch naar beneden,
 En hij leek kleiner dan een klont uit de vore,
 En hij was kleiner dan de duistere
 Kruimels der aarde -
 Broeder zijt gij het -?

Uit de stervende velden
Kwam een man door de walmende landen,
En hij zakte in den nacht met talmende stappen,
Als een wrak op de angstige vlakte
Van de golvende aarde -
Broeder zijt gij het -?

En een stem stoorde de heuveln -
En een stem zwierf over alle akkoorden
Van al de hooge heemlen
En van de doodstille aarde,
Als een zoekende vogel: -
Broeder zijt gij het -?

XVIII.**Ochtend.**

Open uw woning milde morgen,
Zonder geluid -
Draag gij mijn moegeworden zorgen
Mijn oogen uit!

Uw glimlach kome over de landen,
Wees gij geloofd - -
Zoo kwamen eens twee zoete handen
Over mijn hoofd!

Ach! dat uw zonlicht over mij dale,
Zie tot mij neer!
Laat mij, laat mij uw lichte stralen -
Ik heb niet méér!

XIX.

December.

Al de bladers zijn verdronken
In het water, in de regen,
En het donker bosch gaat open,
En de droppelige stronken
Staan verlaten van de wegen -
 Kille winter laat één sprokkel
 Aan een hart dat niet mag hopen!

Al de zon is uitgeblonken,
En het jaar is heengezegen,
En mijn handen zijn nog open,
En mijn hart is leeggeschonken,
En het heeft niets weergekregen -
 Schemer laat één lichte sprankel
 Aan een hart dat niet mag hopen!

En de dag is neergezonken,
En de nacht is opgestegen,
En mijn oogen zijn nog open,
En zijn duizend witte vonken
Hebben zoo doodstil gezwegen -
 Klare nacht laat ééne starre
 Aan een hart dat niet mag hopen!

XX.**De Appelboom.**

De avond kraakt zijn harde knoken
- Hij heeft een prachtig stille droom -
Het koude purper hangt zijn strooken
Achter mijn appelboom.

Het duister zit al in zijn knoesten
- Wat staat hij taai, wat doet hij vroom! -
De winter zal je hart verwoesten
Mijn dappre appelboom.

Diep in mijn hart voel ik de winter
- O dat de donkre winter koom! -
Ik sta zoo vast en flink als ginter
Mijn zwarte appelboom.

'02.

XXI.**Rust.**

Tot aan u ben ik opgeklommen
 Klare verlatenheid -
 Alle diepe rumoeren verstommen
 Nu voor altijd.

Aan uw doodstille avondlampen
 Heb ik mij neergeleid -
 Van alle bedroevende rampen
 Ben ik bevrijd.

Mijn rustige vingers vouwen
 Zich tot tevredenheid -
 Zijt gij nog om mij trouwe
 Werkelijkheid?

Val van mij gij zwakke wanden,
 Armlijke veiligheid -
 Mijn gelukkige handen
 Tasten geen tijd.

Waar zijn nu alle dingen -
 Waar is verscheidenheid -

 Blijf aan mijn lippen lichtende kringen
 Der Eeuwigheid!

XXII.**De Keuterboer.**

Op de hei stond vader pappe,
En hij spitte met zijn spade
In de bruine ruige plaggen,
In de borstelige plaggen,
Van de groote groote heide,
En daar plantte hij de knollen
Bij het kleine korenlandje,
En bij 't kleine witte huisje,
En de groene knollen glommen - -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

Binnenin was moeder mamme,
En zij roerde door de pappot
Met de groote houten lepel,
En zij voerde 't vette varken,

En het stille zwarte poesje,
 En het bijdehande hondje,
 En de kakelende kippen,
 En zij zong een heel mooi liedje,
 Doch het vette varken bromde - -
 Maar daarboven was de hemel,
 En benee was 't dunne koren,
 En daar verder was de heide -
 En nog verder was de wereld!

Op het paardje zat het kindje,
 Zat het heele kleine kindje,
 Op het mooie houten paardje,
 En het schommelde op het paardje,
 En het aaide het zoete paardje,
 En het sloeg het stoute paardje,
 En het reed naar moeder mamme,
 En het reed naar vader pappe,
 En naar heele verre dingen - -
 Maar daarboven was de hemel,
 En benee was 't dunne koren,
 En daar verder was de heide -
 En nog verder was de wereld!

Doch in 't veldje stond de boeman,
 Stond de vogelverschrikker,
 Met de broek van vader pappe,
 En de muts van moeder mamme,
 En het hemdje van het kindje,
 Met de eene arm naar boven,
 Voor de vooglen van de hemel,
 En de andre naar beneden,

Voor de beesten van de wereld - -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

En dichtbij daar zat het beestje,
Zat het eigenwijs konijntje,
En dat keek naar vader pappe,
En naar 't hobbelende kindje,
En de vreeselijke boeman,
En ook naar het knollenlandje -
En dat hoorde moeder mamme,
En dat wipte met zijn staartje,
En dat holde door de heide - -
Maar daarboven was de hemel,
En benee was 't dunne koren,
En daar verder was de heide -
En nog verder was de wereld!

XXIII.**Morgenstond.**

Buiten gaat de jonge morgen
Door de bevende beukenheg -
Zijn glimlach vaagt al de zorgen
Van de blonde blaadjes weg.

Uit de ruischende koele toppen
Daalt het windje in stille draf -
Het wuift van al de knoppen
De dauwdroppels af.

Mijn hart hangt zoo diep gebogen - -
O te leven als een halm! -
Zoo gauw getroost - zoo zacht bewogen -
Zoo licht - zoo klein - zoo stil - zoo kalm.

XXIV.**De Slapende Zwerver.**

Toen 's middags nog 't loof van de boomen,
En de aard nog, van de zon genoot,
Hield ik mijn oogen niet meer wakker: -
Ik lei mij aan een stillen akker,
Om daar te slapen en te droomen -
Als ééns, vroeger, aan moeders schoot.

De warme lichte hemel straalde
Nog heel de wijde wereld rond,
En door mijn dichtgeloken oogen
Zag 'k hoe hij bij mij stond gebogen,
Hoe 'n glimlach tot mij nederdaalde -
Als ééns, vroeger, van moeders mond.

De bloemen gingen heen en weder,
De slaperige zoele wind
Ruischte zoo fluistrend door de blaren,
Ging zingend door de korenaren -
Hij zong zoo zacht - zoo heerlijk teeder -
Als ééns mijn moeder voor haar kind.

Zijn adem kwam van 't hooge loover,
En toen hij door de zaadjes zocht
Vond hij mij droomend daar beneden: -
Hij nam mijn hart toevallig mede,
En blies 't met hen de wereld over -
Als moeders laatste ademtocht.

En 'k vloog en droomde over de dalen -
En 'k zag weer dat betooverd veld,
En weer die reuzen en die dwergen,
En die kasteelen op de bergen,
En al die wondere verhalen -
Door moeder ééns, vroeger, verteld.

Toen was 't of van de donkre landen
De hemel immer verder week -
De koele avond kwam mij wekken,
En met haar witte dauw bedekken -
Alsof met hare bleeke handen
Moeder mij weder wakker streek.

En 'k zonk zoo diep - diep in de aarde -
Tot 'k in het donker wakker lag - -
Boven mijn hoofd stonden de sterren -
Zoo zacht, zoo vriendlijk - ach! zoo verre,
Dat 'k weifelend naar boven staarde -
Of ik in moeders oogen zag.

XXV.
Nacht.

Over de donkere aarde
Staat de stille nacht -
Bij mij is het bedaarde
Licht - dat glimlacht.

Om mij verdwijnen de kleine
Dingen - ik waak
En zie stil naar mijne
Eenvoudige taak.

En ik denk - en ik schrei even -
En ik voel mij alleen - -
Langs mijn handen gaat het leven
Stillekens heen. -

XXVI.**Het Oogenblik.**

Wat is het stil
En goed en zacht -
De zon die wil
In mijn gedacht.

De zon die strooit
Mijn oogen vol,
Mijn hart dat dooit
Mijn hart is hol.

Ik weet niet meer
Of 't lente is,
Of dat het weer
Het najaar is.

'k Weet niemendal -
Of 'k jongen ben,
Of dat ik al
Een oude ben.

Ik kijk maar in
Dat mooie licht,
En stil bemin
'k Dat zacht gezicht.

Ik luister met
De stilte mee
Naar 'n stom gebed,
En ben tevreë.

Daar ginder staat
Een witte stip -
Daarhene gaat
Mijn stille schip.

Mijn hart gaat op,
Een hooge mast -
Het zeil zit op
De stilte vast.

Mijn hart wordt wit -
Mijn hart staat stil -
Ik zie 't - en zit
Zoo zonder wil -

Zonder geluid -
Zonder een - ik -
Ik kan niet uit
Dit oogenblik!

Mijn hart dat zucht!
O wacht! o wacht! - -
Hoor hoe de lucht
En 't leven lacht!

XXVII.**Resurrectio Nocturnis.**

Schoonheid zijt gij nabij -
 Mag ik op uw zilveren vingers hopen -
 Scheuren uw diepe hemelen open -
 Puilt uit den nacht uw schitterend lijf?

Schoonheid ge herkent uw zoon -!
 Ik sta op de berg tot uw stralende stippen -
 Hef gij mijn hoofd en sneeuwwitte lippen
 Tot uw duizelende gelaat! - - -

Schoonheid uw stille ademtocht
 Heeft weer mijn wankelende hart bewogen -
 O! de steilten uwer oneindige oogen
 Zijn al mijne snikkende nachten waard

'03.

XXVIII.**Meisje - - -**

Meisje weet je wat ik -
 wat ik zeggen wou -?
 'k Wou je zeggen dat ik -
 dat ik van je hou. -

En dan wou ik schatje -
 dat je - nou dat jij -
 Nou natuurlijk dat je -
 dat je hield van mij. -

En dan wou 'k je als je -
 als je van me houdt -
 Zoenen in jouw halsje -
 als je 't hebben woudt. -

En dan - nou dan dee ik -
 dee ik 't overal -
 En dan dee ik - nee ik -
 dee ik niemenda! -

En dan - ach! dan zou ik -
 zou ik 't nog een keer -
 En dan - - ja dan wou ik -
 wou ik toch nog meer -!

XXIX.**Voorbij.**

Er ging iets moois voorbij,
Zoo aan mijn hoofd voorbij,
Vlak langs mijn hart voorbij -
Ik wist niet wat.

Ik dee mijn venster dicht,
En bei mijn oogen dicht,
En al mijn vingers dicht -
Of ik het had.

Ik keek mijn venster uit,
Zag naar de verte uit,
Hoog naar de hemel uit -
Of het daar stond.

Ik liep naar buiten toe,
Heel naar de verte toe,
Zoo naar de hemel toe -
Of ik het vond.

Daar bij de wei daar zong,
Daar door de boomen zong,
Hoog in de hemel zong -
De lente een lied.

Ik zag een kindje gaan,
En nog een beestje gaan,
En nog een meisje gaan -
Dat was het niet.

'k Zocht bij de rozenboom,
Onder de pereboom,
Onder de appelboom -
Ik zag er niets.

Toen ben ik heengegaan,
Ben ik maar weggegaan,
Ben ik naar huis gegaan -
Zoo zonder iets.

Ik nam mijn eigen hart,
Keek in mijn groote hart,
Diep in mijn leege hart -
Of het daar lag.

Tot de dag henen was,
Totdat het avond was,
Tot het zoo donker was -
Dat ik niets zag.

Toen, in de schemering,
Dacht 'k in de schemering,
Dat in de schemering -
Iemand mij riep - -

Toen heb ik zacht geschreid,
Heb ik heel stil geschreid,
Heb ik zoo lang geschreid -
Totdat ik sliep.

XXX.**Lichte Nacht.**

(fragment).

Ik ben voor den nacht gaan staan,
Met mijn lijf vol zonden -
Mijn roode hoofd hing gebonden
In de stralen der maan -!

De oneindige hemel geleek
In zijn diepe beminde
Stilte een spiegel - waarin de
Eeuwigheid keek.

Als een kille zee van wijn
Dreef de hemel met stille
Golven - ik wilde mijn lippen optillen
Om te drinken en rein te zijn.

Als een dankbaar dier, zoo vroom,
Heb ik van den nacht gedronken -
Toen ben ik nedergezonken
Als een blad van een boom.

Over mijn volgezuchte bed
Heeft de maan geschenen -
Haar glimlach ging over mij henen
Als een gebed - als een gebed! -

XXXI.**De Levende.**

Als de wijde barre stranden
Ligt mijn boezem op de wereld,
Aan de golven, aan de stormen,
Aan de bulderende zeeën -
En zij sturen hun getijden
Over mijn geteisterd lichaam -
En hun zoute doode oogsten,
En hun zwart-gebeten wrakken,
En hun harde schelpen schuren
Aan mijn hart en aan mijn harsens -
En uit iedere diepe horen
Ruischt een koor van eeuwigheden -!

Als de glanzende valleien
Golft mijn boezem op de wereld,
En haar lichte vuurge zaden
Vallen van haar heete lentes
In mijn poriën die dampen,
In mijn aders en mijn vaten -
En zij bloeien uit mijn oogen,
Al de bloemen van de wereld,
En zij hangen uit mijn handen,
Al haar opgezwollen vruchten -
En ik lig er hijgend onder,
En ik kan niet ademhalen -!

Als de duizelige rotsen
 Staat mijn boezem op de wereld,
 Met zijn ijle witte toppen,
 En mijn hoofd hangt in de wolken,
 En de neevlen van de laagten
 Paarden om mijn bleeke slapen -
 Tot zij schreiend samendroppllen,
 Tot zij bigglen naar beneden,
 Tot zij schuimend overloopen
 En als ruischende rivieren
 Stroomen naar de horizonten -
 En mijn bange kruin verbijstren -!

Als een bosch van holle boomen
 Rijst mijn boezem uit de wereld -
 Alle zuchten, alle klachten,
 Alle wilde woeste galmen,
 Alle kretten van dit leven
 Schreeuwen door die schorre pijpen -
 Uit de sidderende wortels,
 Door de donderende stammen,
 Tot de bruisende bazuinen
 Van de dolgeworden kronen -
 En een vlucht van donkre vleugels
 Loeit er door mijn levend lichaam -!

Aarde! aarde! blaas ze henen -
 Al die golven met heur oogsten -
 Demp die diepbloeide bedding -
 Laat die toppen nederploffen -
 En die hemelhooge boomen! -

Laat mij zinken in de golven,
Laat mij sterven onder bloemen,
Laat mij glijden uit de hemel,
Laat mij heengaan op de adem
Van die woedende gezangen - -
 Dat 'k uw zwarte schoot kan vinden
 Om er eeuwig te gaan slapen -!

XXXII.**Groene Begonia.**

Stil is de veilige nacht -
 Stil hangt de lamp te schijnen -
 Voor de kleine witte gordijnen
 Staat vriendelijk zacht
 De groene begonia.

De nacht is al tot
 Diepe rust gekomen -
 Ik zit stil met vrome
 Vingers bij mijn pot
 Van groene begonia.

Mijn hart is als een schat
 In mijn stille handen gegleden -
 Het hangt wijduit naar beneden
 Als een groot blad
 Van de groene begonia.

'04.

II. Oproerige verzen.

I. De 'Goede God.'

Hier nadert de gemeente -
 Treedt opgepoetst tot God den Heer,
 Pleegt met gepast gelaat Gods eer -
 God zit hun in 't gebeente! -
 Voorwaar met Hem dient niet gespot:
 Met 'goede God'!

Als godverknochte nonnen,
 Het kerkboek in de zwarte hand,
 Naar God den Heer gewatertand,
 In zondagsche japonnen! -
 't Is een bijzonder groot genot:
 Die 'goede God'!

U wachten ook Gods poorten -!
 Vriend voelt uw ziel niet veel er van -?
 Hier doet men heusch heel veel er an:
 Elk dorp heeft Hem in soorten! -
 Hij is 't begin - Hij is het slot:
 Die 'goede God'!

't Is 'n groot gemak: - eerst koopen
 Zij bove' een plaatsje met gebed -
 Dan 's middags pas begint de pret -
 's Avonds zijn zij bezopen! -
 Dan vangt natuurlijk menig bot
 Bij 'goede God'!

Ja samen bidde' en zuipen -
 Dat houdt hun maag en ziel gezond! -
 En God en klare-met-een-klont
 Leert ze op aarde kruipen! -
 O! Holland leeft naar Uw gebod
 Gij 'goede God'!

Bewaar, bewaar Hem zuinig! -
 Ik zeg je: - vrind, heb jij verstand,
 Bewaar de God van Nederland -
 Dat zaakje is fortuinig: -
 Hij houdt je rijk - Hij houdt ze rot:
 Die 'goede God'!

'01.

II. Meer!

Wij hebben de zee, wij hebben het duin,
En de wind en de stormen,
Wij hebben de heerlijke oneindige tuin
Van de wereld en al de vormen
Van de immer bloeiende groene
Aarde en - o zon uw genade -!

O! maar wij willen nog meer - nog meer: -
Wij willen een vrouw om te zoenen!
Vecht! vecht voor je geluk kameraden!

Wij hebben de hemel en de eeuwige lach
Van de tintlende aarde,
En de rijpe honigkorf van de dag,
Die de stralende gaarde
Bedruipt - die druppelt tusschen
De vurig glanzende bladen -!

O! maar wij willen nog meer - nog meer: -
Wij willen een kind om te kussen!
Vecht! vecht voor je geluk kameraden!

Wij hebben een hoofd - wij hebben bloed
Dat stroomt door de dagen,
Wij hebben oogen om te zien en moed
Om het leven te dragen,
En een lijf om het leven te geven,
En een hart - zoo vol geladen -!
O! maar wij willen nog altijd meer: -
Wij willen 't geluk van te leven!
Vecht! vecht voor je geluk kameraden!

'02.

III.**Het lied van den Machinist.*)**

Vooruit! vooruit! het is gedaan,
 Het liedje is weer begonnen: -
 Een dag heb jij eens stilgestaan -
 En we hebben 't saam gewonnen!
 Mijn zwarte beest!
 Mijn ijzren meid!
 Mijn bulderende bruid!
 Nou gaan wij weer de wereld in: -
 Een bloem heb 'k op jouw borst gezet,
 Ik heb vandaag zoo'n mooie pret,
 Ik heb vandaag mijn zin!
 En staat de wereld op haar kop -
 Dan zetten wij de wereld stop!
 De roode roos voorop!

Donders wat is dat mooi geweest: -
 Wie dorst er aan je komen!
 Dat was één dag voor ons eens feest -
 Nou staan wij weer te stoomen!
 Mijn zwarte beest!

*) *Na de spoorwegstaking van 31 Jan. '03 zette in 't Noorden een machinist een roos op zijn locomotief.*

Mijn ijzren meid!
 Mijn bulderende bruid!
 Wat sla jij met zoo'n bloem een zwier: -
 Ik heb je hart weer heet gestookt - -
 Mijn eigen hart is zwart gerookt -
 Maar 'k heb vandaag plezier!
 En staat de wereld op haar kop -
 Dan zetten wij de wereld stop!
 De roode roos voorop!

Hou vast! hou vast! mijn kalme hand: -
 Nog is de dag verborgen,
 Maar onze schaduw glijdt door 't land
 Naar 'n schitterende morgen!
 Mijn zwarte beest!
 Mijn ijzren meid!
 Mijn bulderende bruid!
 Mijn hart gaat met jouw hart op hol: -
 Nog daavren wij door 't donker voort
 Naar 't licht dat ons al fluiten hoort - -
 Ik heb vandaag zoo'n lol!
 En staat de wereld op haar kop -
 Dan zetten wij de wereld stop!
 De roode roos voorop!

IV. De Moeder.

Wees jij maar stil mijn wurmpie - slaap!
 Naar paatje kunnen we wel fluiten: -
 Je moe was een godsnakend schaap
 Om niet te denken aan de duiten! -
 Paatje is zeker naar de hemel -
 Nou gaat je moeder naar de hel!

Doe jij je groote oogies toe! -
 Je moeder kan je toch niet zoogen
 Van water en van arremoe
 Wanneer ze begint op te drogen! -
 Droom jij maar lekker van de hemel -
 Je moeder droomt al van de hel!

Als paatje nog maar centen gaf! -
 Nou heb ik niks om af te strijken -
 Nou moete' we er morgen samen af -
 Dan komen al de burens kijken! -
 Dan trappen ze ons in de hemel -
 Dan trappen ze ons naar de hel!

Geven ze dan geen rooie duit
Voor jouw gezichie meer, en vloeken
Ze overal je moeder uit -
Dan gaan we een ander paatje zoeken! -
Dan zoeke' we een paatje in de hemel -
Of anders eentje uit de hel!

We zijn zoo gauw niet naar de maan: -
Dan kijkt moe nog zoo es op de straten -
En krijgt ze 's avonds op de baan
Een nette kerel in de gaten -
Dan haalt ze hem zachies in de hemel -
Dan gaat ze zachies naar de hel!

En doen ze wat je paatje dee -
En laten ze me staan - en gaat er
Geen rat meer met je moeder mee - -
Dan ga jij mee met moe in 't water!
Dan gaan we samen naar de hemel!
Dan gaan we samen naar de hel!

V.

Aan Hen!

Aan hen die eenzaam door het leven gaan,
 Die met hun warme hongerige borsten
 Een echo zochten in hun eng bestaan -
 En toch niet zoeken en niet leven dorsten -
 En met hun hunkerende hart vergaan -!

Aan hen die eens, vloekend aan 't licht gebracht,
 Met stralen om hun slapen zijn geboren -
 Doch door hun medeschepselen veracht,
 De vlammen van hun vurig hoofd verloren -
 En tasten door een wankelende nacht -!

Aan hen die heimelijk geteekend zijn -
 Die in hun hart een diepe schaduw dragen,
 Maar in hun geest een dubbel-lichte schijn -
 Die zwijgend aan 't vergeefsche leven vragen
 Voldoening voor hun vruchteloze pijn -!

Aan hen die met het bleeke morgenlicht
 Eenzaam hun leege bed zuchtend verlaten -
 En als de lijdensdag weer is verricht,
 Zich met hun wonden hulploos nederlaten -
 Van 't leven weg met hun stille gezicht -!

Aan hen voor wie het leven is voorbij-
 Gegaan - en die nimmer meer hopen mogen -
 En zij die zwijgend zinken - zij - en zij
 De starenden - en zij met blinde oogen -
 Aan hen - aan hen - mijn machtloos medelij!

'03.